

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku A. G. i G. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie
z udziałem Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe P. Spółka Akcyjna
o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawców od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 912/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2. nie obciąża wnioskodawców kosztami pełnomocnika**
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie – w sprawie A.G. i G. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Warszawie z udziałem zainteresowanego P. S.A. o składki – oddalił apelację A.G. i G.K. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 23 listopada 2012 r., którym Sąd Okręgowy – po ponownym rozpoznaniu sprawy – zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Warszawie z dnia 20 lutego 2003 r., nr [...], w ten sposób, że ustalił, że zadłużenie z tytułu niezapłaconych składek na Fundusz P. stanowi kwotę 5.460,65 zł (pkt 1.); w pozostałym zakresie odwołanie A. G. i G. K. oddalił (pkt 2.).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżyli skargą kasacyjną; skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano „na występujące w niniejszej sprawie istotne zagadnienia prawne oraz na potrzebę wykładni przepisu: a) Art. 116 pkt 1 Ordynacji podatkowej, a mianowicie czy nie nastąpiło naruszenie tego przepisu poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie.”. W ocenie autora skargi: „Biorąc pod uwagę powyższy przepis należy wskazać jak powinny rozstrzygać sądy w sytuacji gdy powodowie wykażą brak winy nie zgłoszenia upadłości ani postępowania upadłościowego we właściwym czasie ze względu, iż powodowie nie mieli żadnego wpływu na te czynności, gdyż dokonał tego kilka miesięcy wcześniej poprzedni zarząd oraz jaka jest odpowiedzialność osób wchodzących do zarządu spółki w sytuacji gdy zostaje im przedstawiony fałszywy bilans finansowy wskazujący odmienny stan materialny spółki od zastanego. Czy w przedmiotowej sytuacji osoby wchodzące do spółki odpowiadają zgodnie z art. 116 pkt 1 Ordynacji podatkowej za zobowiązania spółki, na które nie mieli wpływu i co do których zostali wprowadzeni w błąd. Czy też Sąd rozpoznając sprawę nie powinien w oparciu o zaistniały stan faktyczny wyłączyć odpowiedzialności nowych członków zarządu jednocześnie wskazać jako odpowiedzialny poprzedni zarząd, który przyczynił się do powstania zadłużenia niemożliwego do spłacenia przy równoczesnym zatajeniu tego stanu przed nowymi członkami zarządu”.

Skarga kasacyjna – w ocenie jej autora – jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., „gdyż zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania tj. art. 378 § 1 kpc i art. 382 kpc, ponieważ Sąd II instancji nie zbadał należycie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu oraz narusza przepisy prawa materialnego poprzez wykreowanie błędnej wykładni i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie art. 116 pkt 1, przez co nie dokonał właściwej kontroli jako Sąd II instancji”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna – organ rentowy wniosła o: 1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. oddalenie skargi kasacyjnej, w przypadku przyjęcia skargi do

rozpoznania, 3. zasądzenie od odwołujących się kosztów postępowania kasacyjnego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołujących się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), „potrzeba wykładni przepisu” (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.); przy czym twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi wiąże z naruszeniem przepisu prawa materialnego, którego dotyczą przedstawione w uzasadnieniu wniosku zagadnienia prawne oraz sugerowana potrzeba wykładni. Poza tym – co wskazano wyżej – oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z tego, że „zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania tj. art. 378 § 1 kpc i art. 382 kpc, ponieważ Sąd II instancji nie zbadał należycie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu”.

Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu

tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Ponadto w zakresie twierdzeń o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej dotyczących tego, że – w ocenie autora rozpatrywanej skargi – „zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania tj. art. 378 § 1 kpc i art. 382 kpc, ponieważ Sąd II instancji nie zbadał należycie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu” – należy stwierdzić, że takie twierdzenie nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Brakuje przede wszystkim – poza zacytowanym stwierdzeniem – odpowiedniej argumentacji, którą autor skargi wykazałby stan oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przypomnieć trzeba, że wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym

wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4

k.p.c. Autor skargi ogranicza się tylko do prostych twierdzeń, że „Sąd II instancji nie zbadał należycie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu”, „nie dokonał właściwej kontroli jako Sąd II instancji”. Autor skargi poza tylko ogólnikową – zacytowaną wyżej – deklaracją, nie wskazuje przy tym, które elementy materiału dowodowego sprawy zostały pominięte przez Sąd drugiej instancji w postępowaniu drugoinstancyjnym i jaki byłby walor wskazanego naruszenia w kontekście naruszenia przepisów prawa procesowego, mającego istotny wpływ na wynik sprawy (por. art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił jak sentencji postanowienia na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 102 k.p.c.